

**2003 MALÎ YILI GENEL VE KATMA BÜTÇE
KANUN TASARILARI İLE 2001 MALÎ YILI GENEL
VE KATMA BÜTÇE KESİN HESAP KANUNU
TASARILARININ PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU
GÖRÜŞME TUTANAKLARI**

07.03.2003

İ Ç İ N D E K İ L E R

**Bütçe ve Kesinhesap Kanunu Tasarılarının
Tümü Üzerindeki Görüşmeler**

BAŞKAN –

Buyurun Sayın Hamzaçebi.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Trabzon) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Başkan, Sayın Bakan, Plan ve Bütçe Komisyonunun değerli üyeleri, değerli bürokrat arkadaşlarım; Sayın Ali Er'i dinlerken yıllar öncesiyle ilgili Sayın Er'in bir konuşmasını hatırladım. Meclis Genel Kurulunda bütçenin lehinde söz almıştı Sayın Ali Er. Ben de o zaman Genel Kurul salonuna gidip gelen bir bürokratım, Sayın Ali Er'i dikkatle dinlemeye başladım, bir şey söylüyorsa kaçırmayalım, işte Bakanımıza bir not hazırlayalım diye. Fakat, bütçenin lehinde söz alan Sayın Ali Er'i dinledikçe hep aleyhinde konuşuyor, Meclis Başkanı da Sayın Ali Er'i uyardı "Sayın Er, siz bütçenin lehinde söz almıştınız" dedi. Sayın Er "Sayın Başkanım, bütçenin lehinde konuşmak istiyorum; ama, lehinde konuşacak hiçbir şey bulamadım, maalesef o nedenle aleyhinde konuşuyorum" dedi. Bilmiyorum, tabii, Sayın Er bu bütçeyi nasıl buldular, o kanaatini konuşmasından tam öğrenememiş oldum; ama, ben bütçenin lehinde konuşamayacağım, önce onu söyleyeyim.

Bütçeler, hükümetlerin programlarını uygulama aracıdır. Hükümetler programlarını bütçeler kanalıyla uygularken Türkiye'nin önceliklerinin neler olduğunu ve bu önceliklere göre programlarının nasıl şekillendiğine dikkat etmek gerekir. Bu hükümet programında yer alan hususlar bütçeyle yeterince gerçekleştirilebilecek midir, buna değinmek gerekir. Ayrıca, bu program Türkiye'nin ihtiyacına uygun mudur, değil midir, tabii ki bunu da değerlendirmek gerekir.

Türkiye'nin öncelikleri nelerdir; Türkiye'nin birinci önceliği enflasyonun indirilmesi, buna paralel olarak sürdürülebilir büyümeyi yakalaması; yani, ekonominin yeniden yatırım ve üretim yapar hale gelmesi ve bunun sürekli olması, bunun yanında gelir dağılımının iyileştirilmesi ve Türkiye'nin sosyal gelişmişlik düzeyinin yükseltilmesi Türkiye'nin çok önemli temel meseleleridir. Türkiye, çeyrek yüzyıldır bir enflasyonla yaşıyor. 2000 yılında Türkiye bir istikrar programı uygulamasıyla karşı karşıya kaldığı zaman bunun geçmişte nereden kaynaklandığını, hangi politikaların uygulanması sonrasında Türkiye 2000 yılına gelmiştir. Bunun iyi değerlendirilmesi gerekir. Sorunların kaynağı, tabii ki, birçok sorun var; ama, sonuçta bir başlangıç noktası tespit etmek gerekirse bunu 1989 yılında sermaye hareketlerinin serbestleştirilmesi olarak almak gerekir. Türkiye o zamanlar için

doğru görünen bu kararı gerçekte yapısal reformlarını tamamlamadan, kamu malî disiplinini gerçekleştirilmeden yapmış olduğu için 1989’la birlikte, sermaye hareketlerinin serbestleştirilmesiyle birlikte sonraki dönemde sürekli ekonomik krizlerden kurtulamamıştır. O dönem doğru gibi gözüküyordu, finansman açığı kısa vadeli sermaye hareketleriyle karşılanmaya çalışılıyordu, dışarıdan gelecek olan kısa vadeli sermaye hareketleriyle hem kalkınmanın finansmanı sağlanacak hem de bütçe açığı finanse edilecekti, model buydu; ama, istenen olmadı, istenen büyüme gerçekleştirilemedi hiçbir zaman ve onun yerine yüksek bir kronik enflasyon, artık, bir daha, uzun yıllar Türkiye’yi etkisine alacak şekilde Türkiye’nin gündemine girdi. Yüksek enflasyona rağmen bazı yıllarda zaman zaman gösterilen büyüme “enflasyonla büyüme olabilir” şeklinde bir izlenimin doğmasına yol açtı ve bu Türkiye’de enflasyonla mücadeleyi, bu fikri erteledi. Enflasyonla da büyüme olur, bu da bir modeldir, bu da olabilir düşüncesi bizim yaşamımıza yerleşti.

1988-2002 yılında Türkiye’nin ortalama büyüme hızı yüzde 3,2 olmuştur. Bu, bu dönem zarfında ne kadar önemli bir zamanı Türkiye’nin kaybettiğini göstermektedir. Türkiye’nin sürdürülebilir büyüme kavramını yeniden benimsemesi, hükümetin daha onu benimseyip benimsemediğini bilemiyoruz tabii ki, ancak 2000-2001 krizlerinin sonrasında olmuştur, daha kabul edilebilir bir fikir olarak ortaya çıkmıştır. Özellikle dış ticaret ve finansal liberalizasyonlar sonrasında yüksek enflasyon altında gösterilen büyüme performansının sürdürülebilir olmadığını ayırımına bu krizden sonrasında vardık. Borç stoku yükselmiştir, Türkiye ağır bir borç servisiyle karşı karşıya kalmıştır ve bu borç stokunun sürekli yükselmesi devletin ekonomideki bütün tasarruflara el koyması sonucuna yol açmış, bu da özel sektörün yatırım yapma kapasitesini daraltmış, yok etmiştir, özel sektörün yatırım yapmak üzere kredi alabileceği bir tasarruf ekonomide kalmamıştır, devlet iç borçlanma için bu tasarrufları almıştır, hâlâ da almaya devam etmektedir ve iç borç stokunun sürekli yükselmesi Türkiye’de reel faizlerin devamlı yüksek olması sonucuna yol açmış, borç-reel faiz kısır döngüsü içerisine Türkiye girmiştir.

Bu sermaye hareketlerinin serbestleştirildiği 1989 yılında veya o dönemde yine yapılan bir ikinci yanlış fon uygulamaları olmuştur. O dönem bir sihirli formül gibi ortaya atılan ve hatta benimsenen, çok fazla tartışılmayan fon uygulamalarının bütçe disiplinini ne kadar bozduğu, bütçe disiplini kurmanın önünde nasıl bir engel olduğu yıllar sonra anlaşılmış ve Türkiye 2000’li yıllarda fonları tasfiye etme sürecine girmiştir.

Bu dönemde tüketim ekonomisi bir miktar canlanmış, kısa vadeli sermaye hareketlerinin ithalatta yarattığı artış, tüketim ekonomisi ve buna bağlı olarak ekonomide zaman zaman gösterilen bir büyümeye neden olmuştur; ancak, enflasyonla mücadele gibi bir hedef olmadığı için büyüme hiçbir zaman sürdürülebilir olmamıştır. Peki, neden enflasyonla mücadele yeterince benimsenmedi, neden hükümetler bu konuya yeterince eğilmediler; çünkü, krizler sonrasında ekonomide zaman zaman bir büyüme olmuştur. 1994 krizini hatırlayalım, yüzde 140’a ulaşan bir enflasyon olmuştur, hemen ertesi yıl enflasyon yüzde 80’lere inebilmiştir. Nasıl inmiştir enflasyon yüzde 80’e; 1994, 1995 yıllarında ücretlerde reel olarak bir azalma meydana gelmiştir. Bu azalma 1980’li yıllarda da vardır. 1980-1985 arasında Türkiye’de ücretler yine reel olarak yüzde 30’un üzerinde azalmıştır. Türkiye’nin hiper enflasyona gitmeyişinin gerisinde, gerçekte ücretli kesimin

yapmış olduğu fedakârlık vardır. Bunun hakikaten iyi bilinmesi gerekir. Bu fedakârlıklar hiper enflasyona gitmeyi önlemiş ve hemen ardından gösterilen büyümelerde, kriz sonrasında gösterilen büyümelerde “enflasyonla büyüme beraber olabilir” gibi bir yanılgıya yol açmıştır ve Türkiye 2000’li yıllara gelmiştir. 2000’li yıllarda uygulanan programın ayrıntılarına girmiyorum, hepimiz çok yakından izledik, yaşadık, sorunlar nelerdir, uygulanan programın hatası neredeydi, eksiklikleri neydi, bunları gayet iyi biliyoruz; ama, 3 Kasım seçimleri oldu, seçim sonrasında oluşan havayı çok kısaca hatırlamakta fayda var. Birden faizler düştü, ekonomide bir bahar havası oluştu, Adalet ve Kalkınma Partisinin büyük bir oy çoğunluğuyla hükümeti kuracak olması, Cumhuriyet Halk Partisinin hükümete yardımcı olma, bu ortamı yumuşatma gayreti ekonomide oldukça iyi bir havanın oluşmasına yol açtı ve faizler düştü. Bu esnada ne yapılmıştır; hükümet bir acil eylem planı açıklamış, ardından hükümet programını açıklamış, başka hiçbir şey yapmamıştır; demeçlerle ekonomi idare edilmeye çalışılmıştır, temennilerle ekonomi idare edilmeye çalışılmıştır ve seçim sonrasında düşen faizler daha sonra yükselmiştir. Seçim sonrasında yüzde 50’lerin altına düşmüştür faiz; ama, hükümet bir türlü 2003 yılı bütçesinin hazırlıklarını tamamlayamamıştır, bunu kamuoyuna açıklayamamıştır. Zaman zaman basına demeçler yansımıştır; ama, bir türlü ciddi bir bütçe hazırlığı izlenimi kamuoyuna verilememiştir. Bu esnada çok çelişkili açıklamalar olmuştur, bunları hepimiz hatırlıyoruz, nema ödemelerinden tutalım otoyol tartışmalarına kadar, işte tarım sektöründe kullanılacak mazotta vergi indirimine kadar söylenen, ama yapılmayan veya bir başka bakan tarafından aksi ifade edilen birçok demeç olmuştur ve bir bakıyoruz Sayın Başbakan 8 Ocaktaki Yüksek Planlama Kurulu toplantısından sonra kamuoyuna alelacele bir paket açıklamıştır, 6,2 katrilyon liralık bir paket açıklamıştır. Neden bu pakete ihtiyaç duyuldu o zaman; çünkü, bir gün önceki Hazine ihalesinde yeterli teklif gelmemiştir ve faizler yükselmiştir, yüzde 58’lere yükselen bir faiz olmuştur. Sayın Başbakan da hemen 6,2 katrilyonluk bir paketi açıklamıştır, işte 2,4 katrilyon vergi barışından, 1,2 katrilyon sigara ve alkollü içkilerdeki özel tüketim vergisi artışından ve diğer bir kısım harcama önlemlerinden oluşan bir paket açıklamıştır. Yetmemiştir bu; çünkü, paket inandırıcı olmamıştır, açık daha fazla; popülizmin sonu yok tabii ki, popülist politikalarla yola çıkarsanız, sadece demeçlerle ve temennilerle ekonomiyi idare etmeye kalkışırsanız, malî miladın kaldırılması, vergi barışı gibi ekonomide kayıtdışılığı teşvik eden, ciddi bir vergi reformu yapılmasının ipuçlarını vermeyen, tam tersine kayıtdışılığı özendirilen birtakım uygulamalarla birleşince tabii ki vatandaş, toplum, piyasalar bu güveni hükümete duymadı ve birinci paket yeterli olmadı, Sayın Başbakan bir paket daha açıkladı. Yine ocak ayındaki Yüksek Planlama Kurulu toplantısından sonra 6,1 katrilyon -yanlış hatırlamıyorsam- toplamı 12,5 katrilyona ulaşan bir paket vardı. Bu esnada bakanlarımız faizler yükselmiş, ekonomide işler iyiye gitmiyor, bir bakanımız “efendim, niyet mektubunu biz mi kaleme alalım, IMF mi kaleme alsın” gibi birtakım tartışmalarla meşguldü, sanki içeriğini IMF’siz yazabiliyormuşsunuz gibi. Bırakın, yani bari Hazine bürokratlarının bir de yazma işiyle falan zaman kaybına neden olmayın. İçeriğini olduğu gibi IMF’e belirlettiğiniz bir niyet mektubunu, efendim, biz kaleme alacağız, bunu ilk defa da bizim hükümetimiz yapıyor... Kutluyorum. Sanki, bürokraside kamu yönetiminde hiç olmayan şeyler hükümet tarafından yapılmış gibi, efendim, biz, gece yarılara kadar çalışıyoruz, sabahlara

kadar çalışıyoruz. Bu bürokrasi gece yarısına kadar çok çalışmıştır, sabahlara kadar çok çalışmıştır. Çalışır, bürokrasi fedakârdır; yani, bu sadece bu hükümete mahsus bir olay değildir; yani, biz çok çalışıyoruz, daha önce sanki hiç çalışılmadı gibi bir garip çalışmayla, yoğun çalışmayla ilk defa karşılaşmış, ilk defa böyle bir yoğun çalışma programının içine girmiş ve bunun şaşkınlığını ifade eden bir garip, bir acemi yaklaşım gördük. Geldik, iki paket açıklandı, geldik, tezkere günlerine geldik, efendim tezkere Mecliste reddedildi hemen bir barışın maliyeti olduğu ifade edilen bir paket açıklandı kamuoyuna. Barışın maliyeti; bu da herhalde ekonomi literatürüne ilk defa girmiştir. Genellikle savaşın maliyeti olur; ama, sayın hükümetimiz barışın da bir maliyeti olduğunu ifade ettiler ve bu maliyetin de çok küçük olduğunu, herkese bir depo benzin parası kadar bir payın düştüğünü ifade ettiler. Herhalde Sayın Bakan bir depo benzinin kaçta olduğunu bilmiyor ya da herkesin bu bir depo benzini çok rahatlıkla alabileceği kanaatinde. Tezkere kabul edilseydi bunlara gerek olmayacaktı şeklinde bir yaklaşım. Siz, iki paket açıklamışsınız, Sayın Başbakan açıklamış hatta Sayın Başbakan daha ileri gidiyor, kahramanlık gösterisine soyunuyor maalesef; bunları ilk defa görüyoruz. Bu ülkede bunları ilk defa görüyoruz. “Yüzde 6,5 nedir ki, biz, yüzde 6,8’i tutturuyoruz. Bizim önlemlerimiz hazır. 6,5 değil, 6,8 tutturuyoruz.” Yani, siz, tezkere öncesi bu hazırlığı yapmışsınız hatta IMF 6,5 istiyor, siz, daha ileri gidiyorsunuz, biz, 6,8; yani, vatandaş biraz daha sıkacağız, 1 katrilyon liralık bir fazla daha yaratacağız bu faiz dışı fazlada. Buna hakkınız var mı sizin?.. Yani, 1 katrilyonluk daha yükü, sizden IMF istemezken, sizin, Sayın Başbakanın “biz 1 katrilyonluk daha fazla yük getireceğiz” deme hakkınız olduğunu tahmin etmiyorum. Yani, böyle bir şey, aksine, hükümet olunurken vaat edilen neydi: “Biz, IMF programına sosyal boyut katacağız; bu 6,5 faiz dışı fazlayı da tartışacağız.” Hatırlayalım, Aralık başında IMF heyeti geldi. Efendim, işte, faiz dışı fazlayı konuşacağız diye kendilerine söyledik. IMF’in nezaketten söylediği “efendim, bakarız, konuşuruz” cümlesini sayın bakanlarımız “evet, IMF de bu konuya sıcak bakıyor” şeklinde yorumladılar ve kamuoyuna açıklamada bulundular. Evet, IMF de 6,5 faiz dışı fazlasının düşülmesine sıcak bakıyor. Arıyorum, nerede 6,5 faiz dışı fazla; yok. Hatta Sayın Bakan diyor ki, bütçe sunuş konuşmasında “biz, vergi barışından, bakmayın, 2,4 katrilyon bekliyoruz; aslında” yani, aslında, artacak faiz dışı fazla. Bunu da ilk kez yaşıyoruz. IMF desteğiyle Türkiye bir program uyguluyor; bu bir gerçek. Türkiye, gelmiş olduğu bu noktada IMF’i kolayına dışlayamaz tabii ki, ama, IMF ile müzakere yapmanın bir usulü vardır, müzakereyi sonuçlandırmanın bir usulü vardır. Sayın Bakan, bütçe sunuş konuşmasına açıkça yazmış durumda: “Biz, 2,4 katrilyon bekliyoruz -rakamı belki yazmamış olabilir- ama, IMF 750 trilyon dediği için, biz, bu bütçeye 750 trilyon koyduk.” Bu, bir utanç belgesidir. Biz, 2,4 istiyoruz; ama, IMF’in baskısıyla 750 trilyon koyduk; yani, bunu, bir resmî metne Sayın Maliye Bakanımız yazmış, buraya getirmiş. Bu, nasıl bu metinlere girdi, nasıl buraya geldi, nasıl savunuluyor üzüntü duyuyorum. IMF ile her zaman müzakere yapılır, her zaman tartışılır ve genellikle, Maliye de, gelir rakamlarını biraz aşağıdan alır aslında; yani, hep yaşamışızdır IMF biraz daha yükseltmek ister o rakamları; siz, biraz muhafazakar davranıyorsunuz, sizin geliriniz daha çok olur, bunu biraz daha yükseltin. Bir müzakeredir bu. Müzakerenin sonucunda, mutlaka, bir noktada iki taraf birbirini ikna eder, tartışır, konuşur. Böyle bir şeyi ilk kez görüyorum. O zaman,

demek ki, siz, bu 750 trilyonu kabul ettiğinize göre, 2,4 katrilyonluk hesabınız yanlış. Bunu söylemiştik burada 2,4 katrilyonluk hesap yanlıştı; olabilir, o zaman üzerine fazla gitmedik, durmadık. Olabilir, hükümet IMF ile bir müzakere yürütüyor. Olabilir, belki, bazı eksikliklerini buradan telafi etmek istiyor olabilir, biraz iyimser bir tablo sunmak istiyor olabilir. Mümkündür, ama, eğer, gerçekçi bir bütçe yapma iddiasındaysanız, tutmayacak kalemleri bütçeye koymamak gereklidir. Eğer, 2,4 katrilyon gerçekçiyse, bunu bütçeye koymak gerekir, değilse, 750 trilyon doğrudur. Hangisi doğru?

BAŞKAN- Son 2 dakikanız kaldı Sayın Hamzaçebi.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Devamla)- Sayın Başkan, toparlamaya çalışıyorum, biraz müsahahanıza sığınacağım.

Efendim, sosyal boyutu... Şimdi, faizler neye geldi, faizler, yüzde 62,5'a geldi. Yüzde 62,5'a geldi... Hükümet, tabii, tezkerenin reddinin ardından, bütün umutlarını tezkereye bağlayan hükümet, pazartesi günü başına geleceği bildiği için, pazartesi sabahı hemen bu paketi kamuoyuna açıkladı.

Barışın maliyeti diye bir şey olmaz, savaşın maliyeti vardır, barışın maliyeti yok. Hükümet, bu paketlerin hazırlığını daha önceden yapmıştır; ama, olmayacak bir şekilde, savaşı bu bütçeyle ilişkilendirmeye çalışmıştır. Yanlış olan buydu; Türkiye, savaş olmasaydı ne yapacaktı!.. Enflasyon nereye gelmiştir? Enflasyon, bakıyoruz, 8 puanı aşmıştır iki ayda; TEFE'deki artış, ocak 5,6, şubat 3,1 ve yıl sonu hedefi 17,4'dür, yıl ortalaması da 23,9'dur. Ortalamaya kıyasla üçte 1'ini aştık daha iki ayda. Zaten, hükümetin, enflasyonla mücadele konusunda samimiyetine hiç kimse inanmadı. Yani, biraz daha enflasyon olabilir mi yaklaşımıyla işe başlayan bir hükümetin enflasyonla mücadelede başarılı olması mümkün değildir. İki ayda, efendim, ocak ayını açıkladık, ertelenen zamlar. Şubat; şubata da bir gerekçe bulabiliriz; ama, önemli olan anlayıştır. Hükümet, ilk işe başlarken "biz, makro ekonomik hedefleri revize edeceğiz" dedi. Eski hükümetin 2003 bütçesi için belirlediği makro ekonomik hedefleri revize edeceğiz dedi. Neydi bunlar; yüzde 5 büyüme idi, enflasyon, TEFE, TÜFE, bu hedeflerdi; bunları revize edecek. Revize derken nedir; yani, enflasyonu biraz daha yukarı çekmek olarak anlıyorum ben bunu. Sonuçta, bu revize resmen yapılamamıştır. Bu hedefler aynen benimsenmiştir.

Programa sosyal boyut katıldı mı? "IMF ile yeniden müzakere yapacağız - hükümet programında açıkça var- ve yeni bir program uygulayacağız." Bu program yeni midir; değerli arkadaşlar soruyorum ve Sayın Bakana soruyorum: Bu programın neresi yenidir? Yeni olan yanları var; değineceğim onlara. Bu programın sosyal boyut anlamında hiçbir yeni tarafı yoktur.

BAŞKAN- 1-2 dakikada toparlarsanız.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Devamla)- Toparlıyorum efendim.

Doğrudan gelir desteği kesilmiştir; 2002'den gelen ödemeler karşılanabilecek ölçüdedir; bir miktar, üzerine küçük bir ilave yapılmıştır. Geçici bütçe yapılırken, burada Sayın Bakana biz sormuştuk: "Efendim, bu geçicidir, siz, asıl bütçeyi bekleyin." Asıl bütçeyi gördük. Doğrudan gelir desteğinde 1,4 katrilyon kesilmiştir. Tarım sektörü bu sene perişan olacaktır. Sayın Bakan farklı söyleyebilir; ama, Sayın Bakanın farklı söyleyeceklerine inanmak mümkün değil. Sayın Bakan burada bütçeyi sunarken "ihracatta, vergi iadesinde kesinlikle herhangi bir şey olmayacaktır, bir azalma yoktur."

Önlemler paketini açın, bakın, ihracatta, vergi iadesinde 300 trilyon liraya yakın bir azalma vardır. Maliye Bakanlığı, düzenleyeceği bir tebliğ ile ihracatta vergi iadesini bu kadar azaltacaktır.

Emeklilerin, çalışanların üzerine çok önemli bir yük getirilmiştir. Popülizm olsun diye söylemiyorum; ama, bütçeye, programa sosyal boyut katmak, emeklilerin yüzde 1 daha sağlık primi ödemesi değildir, memur maaşlarından yüzde 1 kesinti daha yapılması değildir, emekli harcırahlarına kısıntı getirilmesi değildir.

Yatırımlar, dramatik bir şekilde düşmüştür. Bu şekilde bir düşüşü yaşayan bir başka bütçe yoktur; varsa da istisnadır. Yatırımlar düşmüştür; reel olarak düşmekten söz etmiyorum, nominal olarak düşmüştür. Bakın, bu yılki yatırım 5,2 katrilyondur. Aynıyi saymıyorum, aynı kredilerle yapılanları saymıyorum, onlar önceki yıllarda bütçede yer almıyordu; yani, onu ilave ederseniz, yine, artış yüzde 9'dur, nominal olarak, reel olarak yine bir artış yoktur. Geçen seneki yatırım 6,8'dir, aynı hariç 6,8. Bu sene 5,2'dir. Hani nerede, Türkiye bir şantiyeye dönüşecekti?.. Türkiye, şantiyeye dönüşecekti; Sayın hükümet yetkililerinin ifadesi buydu. Özel yatırımların azaldığı bir ortamda kamu yatırımlarının bu derece dramatik bir ölçüde düşmesi gerçekten 2003 yılı için çok kötüdür.

Eğitim harcamalarında düşüş vardır. Eğitime büyük bir darbe vurulmaktadır. Bakın, eğitim harcamalarını kıyaslayın. Eğitim harcamalarında önceki yıla göre düşüş vardır.

Memurlara, çalışanlara refah payı uygulamasından vazgeçilmiştir, enflasyon farkının uygulanmasından vazgeçilmiştir. Hükümet, biz, Bakanlar Kurulu kararıyla bunu yapacağız diyebilir; bunun yeri bütçedir. Bütçe Kanununa yazarsınız önceki hükümetlerin yaptığı gibi. Bunu yazmıyorsanız, bu konudaki niyetinizin samimi olmadığı ortaya çıkar.

Verginin tabana yayılması vardı. Üç ay içerisinde, acil eylem planına göre, vergi tabana yayılacaktı. Hükümeti kutluyoruz; vergiyi gerçekten tabana yaydı!.. 20 000 000 mükellefi olan Emlâk Vergisine zam yaptı ve yine 10 000 000'a yakın mükellefi olan Motorlu Taşıtlı Vergisine zam yaptı; yani, hakikaten, tabandan bu vergiyi alıyor; ama, Gelir Vergisi hasılatına baktığımızda 2003 bütçesinde, bunun, hasılatın düştüğünü görüyoruz.

Buraya, ilk, Mali Milat yasası geldiği zaman, biz sormuştuk bunu, Sayın Bakan da itiraf etmişti: "Dolaylı vergilerin oranı çok yüksek, bu da gelir dağılımını bozuyor." Doğru, 2002 bütçesinde yüzde 66 olmuş dolaylı vergilerin oranı; harcamalar üzerinden alınan vergiler. 2003'de ne oluyor diye baktığımızda, yüzde 66 yüzde 68'e çıkmış. Sayın Bakan "bizim vergi politikamızı bütün toplum benimsedi, bundan cesaret alıyoruz" diyor basın toplantısında. Evet, bu cesaretin örneklerini görüyoruz...

BAŞKAN- Evet, Sayın Hamzaçebi.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Devamla)- Toparlıyorum son bir iki cümle...

Birkaç teknik şey söyleyeceğim: Bu bütçenin harcama rakamı 146,9 katrilyon mudur, 145,6 katrilyon mudur, yoksa 144,7 midir? Lütfen... Böyle bütçe olmaz!.. 146,9'u yazıyorsunuz, daha sonra, bir başka maddede, kısıntıyla, ödeneklerde kısıntıyla, 1 katrilyonu yatırım, 200 küsur trilyonu diğer harcamalardan 145,6'ya iniyor. Ödenek 145,6'dır, harcama yetkinizi buna göre kullanmanız, borçlanma yetkinizi buna göre kullanmanız lazım; yoksa, Anayasaya aykırı bir iş yapmış olursunuz, uyarıyorum. 145,6'yı da biz harcamayacağız diyorsunuz, 144,7. O zaman, 144,7'lik bir ödenek koymak

zorundasınız. Harcayacağınız neyse o. Yoksa, son gün nedeniyle bunu düzeltememiş olabilirsiniz; komisyonda zaman vardır, bunu burada düzeltin. Düzeltmezseniz, buna göre borçlanma yetkisi kullanamazsınız, Anayasaya aykırı olur.

Bütçede Ek Motorlu Taşıtlar Vergisini görüyorum, Ek Emlak Vergisini göremiyorum; onun yerine, belediyelere yapılan paydan kesinti var. Bu, aynı sonuca götürmez. Bu, genel bütçeyi aynı sonuca götürür; ama, belediyeleri zora düşürsünüz. Yani, belediyeler Emlak Vergisini toplansın, onun karşılığı nedir; 650 trilyon ve ben, İller Bankasına aktarılan paydan keserim. Küçük belediyeleri cezalandırmış olursunuz. Nüfusa göre o pay dağılıyordu, o belediyeleri cezalandırmış olursunuz. Siz, bütçeyi belki denkleştirirsiniz, ama, belediyeleri cezalandırmış olursunuz.

Meclis lojmanlarının satışına ilişkin madde tamamen Anayasaya aykırı ve sadece Meclis lojmanı odaklı bir KİT yaratılmasına yönelik bir maddedir. Hani devlet küçülüyordu?.. Sadece Meclis lojmanının... Devleti küçültün; nerede, makam aracı düzenlemeleriniz nerede?.. Üç ay içerisinde yapacağız demiştiniz; yok. Nerede, hani bu, keşke, Meclis lojmanları kamuda küçülmenin, sosyal tesisleri satmanın, hepsi onun bir parçası olmalıydı. Sosyal tesis satış geliri sıfır veya 1 000 000 000 lira. Taşınmaz mal satış geliri 25 katrilyon, 50 katrilyon veya 50 milyar dolar deniliyordu; 550 trilyon. Meclis lojmanı satışında Anayasaya aykırı yetkiler alıyorsunuz. Bakan, Maliye Bakanı, isterse Emek İnşaata sattıracak, inşaat yaptıracak, imar planlarını Bayındırlık Bakanı istediği gibi değiştirecek; böyle bir şey olmaz!.. Burayı satacak mevzuat vardır. Devlet İhale Kanunu vardır ve Bakan İhale Kanunundan hariç tutuyor bütün uygulamaları, Sayıştay Kanunundan hariç tutuyor. Çıkarsınız ilana, satarsınız. Farklı yöntemle mi satılsın; Özelleştirme Kanunu var 4046 sayılı Kanun. 4046 sayılı Kanun, bunun, bu lojmanların Özelleştirme İdaresi eliyle satılmasına gayet müsaittir.

Son cümlemi söylüyorum. “Bütçeler, hükümet programlarının uygulama aracıdır” dedim. Sayın Bakan bütçe sunuş konuşmasında “biz, acil eylem planını açıkladık ve vatandaşımızla bir sözleşme imzaladık” diyor; ama, bu imzalanan sözleşmenin tamamen aksine uygulamaları bu bütçede görüyoruz. Daha sonra, bütçeler görüşülürken, görüşüldükçe, sırası geldikçe bunların hepsini ifade edeceğiz.

Teşekkür ediyorum, saygılar sunuyorum.

BAŞKAN- Sayın Hamzaçebi'ye teşekkür ediyoruz.